

בצבא שתייכות

מאת אלימ יוסף הרפז

השתייכותו לצבא — והוא המקביל. פחות-ארוכות, לשלב השירות-הסדיר של החייל הישראלי. לאחר זאת אין החייל חייב (בזמנים לתקונם, כמובן) אלא בשירות מיליציוני שנתי, אשר ברוב החילות מגיע בשנות השתייכותו של החייל ל"חיל-השדה" הפעיל, ל-3 שבועות בשנה. זמן זה מתחלק כרגיל לשבוע של חזרות על הנלמד, שבוע המוקדש לתרגילי אש ויריות, ושבוע אחד — לתמרון. אימון שנתי כזה בשירות המילואים מסתיים תמיד בתמרון. לאחר מספר שנות-שירות פוחת במקצת מספר ימי-השירות שבו חייב החייל באימון-שנתי זה, וכעבור זמן-מה מתחילות ההתייצבויות להידרש ממנו לא פעם בשנה כי אם פעם בשנתיים.

פרשה בפני עצמה, בתנאים אלה, היא כמובן פרשת הפיקוד. יש לזכור, שוב, כי הסגל הסדיר היחיד המצוי בצבא זה הוא הסגל המיוחד של קצינים-חבריים. מעמדם של קצינים-מדריכים אלה שונה

בין ההתרשמויות בשעת הביקורים שנוהגן לי לערוך בשנה האחרונה בצבאות אחדים היתה התרשמותי מצבא-שביצריה אחת המענינות ביותר, וואת, כמובן, לא בגלל גודלו ועצמתו של צבא זה, כי אם בשל אופיו המיוחד, המסיבות בהן הוא פועל — והפתרונות והדרכים אשר בחר לעצמו.

אימון-גייסות ומבנה

האופיני ביותר לצבא השביצרי הוא שוהו, כידוע, צבא מיליציוני, ועובדה זו גונתה, ממילא, את אותותיה בכל סדר ההכשרה-הצבאית של החייל השביצרי, לסוגיו ולחילותיו — כטוראים, כמפקדים, כל איש, בהגיעו אל גיל-השירות, נקרא ל-4 חודשי טירונות (קיימים הבדלים ידועים בהתאם להשתייכות החילית, שלפיהם ארוך קצת יותר משך-זמן השירות בחילות בעלי אופי מקצועי-במיוחד), זהו, בעצם, כל שירות-החובה אשר אדם חייב לעשותו בראשית

ההכנה של אנשי-הפיקוד שלפני האימון-השנתי של היחידה או העוצבה. וכשם שבכל ימות השנה מפקדי היחידות ויחידות-המשנה (והיסוד בצבא השביצרי, הן במינהל והן באימונים, היא הפלוגה) עוסקים — בשעות ה"פנאי" שלהם — גם בכל העבודה הארגונית והסידורית של היחידות, ולשם כך, בהיותם לרוב מנהלי-עסקים או בעלי משרות או מורים, רופאים וכו', מעסיקים הם קשה גם את המזכירים והמוכירות האזרחיים שלהם, לכתובת מכתבים, עריכת כרטיסי סיות וכיוצא-בזה — ולעתים קרובות הם יוצאים גם לאימונים לשדה עם עוזרים כאלה, העוסקים גם שם בסוגי עבודה אלו, הכלל, ניתן לומר כי הדברים מזכירים מאד את אופן הפעולה שהיה קיים פעם בארגון-ההגנה העברי בארץ-ישראל; וכמוכן שאף בענינים אלה יש שוני ידוע לעומת המקובל בצבא סדיר.

יש לזכור כי מה שנאמר כאן לגבי אופן שירותם של יחידים חל בעצם גם על מה שנוגע ליחידות. זהו צבא שאין בו בכלל אף יחידה סדירה (להוציא מן הכלל את מספר פלוגות-המשמר, לשמירה על המבצרים וכד', המורכבות מאנשים שנשכרו לכך במיוחד — בדומה ל"קצינים-המדריכים" שכבר הזכירו לעיל), אין גם קציני-קישור סדירים, משרתי קבע, ביחידות. עד לדרגה-דיביזיה — אין בכלל אדם שיעשה את שירותו קבע. ישנם כמוכן ענינים של מחסנים, מרכזי-תחמושת ובסיסי-אימונים, שיש צורך להחזיקם, לטפל בהם ולשמור עליהם — אך אלה הם בדרך-כלל ענינים לממשלות-הקנטונים המקומיות, המקיימות את כל אלה באמצעות סגל-העובדים האזרחי שלהם. משום כך, כמעט ואין אפשרות הגיונית או מעשית למתוח השואות בין

לגמרי בימי-שלום ובימי-חירום, וזאת יש לזכור: — במציאות הצבא השביצרי ימי-השלום הם כל הימים, פרט לאותם זמנים בהם הוכרו גיוס-כוננות בשל סכנת מלחמה — כפי שאמנם היה הדבר בשנות 18—1914 במלחמת-העולם השניה — אם כי לא קיים בכל אותן שנים הגיוס הכללי במלוא היקפו (הגדול באמת) של צבא זה, דהיינו של מאות אלפים לא-מעטות של חיילים. בימי שלום נושא כל אחד מקצינים-מדריכים אלה בתפקיד הדרכה, לרוב באחד מבסיסי-האימון הקבועים, אכן, גם אז אין הוא נחשב ל"איש-צבא", במובן המקובל במדינות אחרות, כי אם הנו משרת-אזרחי של ממשלת שביצריה, שקיבל על עצמו לעסוק בתפקיד של הדרכה-צבאית. בימי-חירום, לעומת זאת, נושא כל אחד מהם במינוי פיקודי בצבא השביצרי המגויס (וכך, כמוכן — גם בהיקרא יחידתו זו לאימון-השנתי שלה, למשל), נמצא כי הוא יושב בעת-ובעונה אחת על שני תפקידים ומינויים. אלא שהאחד נובע מחוזה-השירות שלו עם ממשלת שביצריה ואילו האחר — מחובתו, כחייל וכקצין מיליציוני, לעשות את שירותו הצבאי, כפי שעושים אותו כל שאר האזרחים-החיילים.

אם נשוב עתה אל ענין האימון-השנתי — הרי אנשי-הפיקוד נקראים לצאת בדרך כלל שבוע (או, לפחות, מספר ימים) מראש, את עצם האימון-השנתי, תכניתו ואופן הוצאתו-אל-הפועל, מכינים זמן רב מראש, בדרג-ממונה גבוה — ומעבירים אח"כ את התכנית ואת ההוראות המפורטות מלמעלה למטה, מהמפקדה-הממונה אל המפקדים-המבצעים. תכנית אלו — מהוות, כמוכן, את היסוד לימי-

כאשר נתחוללו שתי הגדולות שבמלחמות של אמצע המאה ה"ט — הפרוסית-האוסטרית ב-1866, והגרמנית-הצרפתית ב-71—1870 — ודאי שהיה הצבא הפרוסי (וביחוד — בראשונה) ה"רוקי" שבצבאות המשתתפים: פרט ל"מלחמה", כבירת עם אוסטריה, נגד דנמרק הקטנה — לא היה לו ב-1866 כל ניסיון-מלחמתי ממשי, מזה 51 שנה; ואף ב-1870 עמד למולו צבא-צרפת כשמתחילי עשרות שנות לחימה באלג'יריה, מלחמת-קרים, מלחמת צרפת-אוסטריה ב-1859 ומסעים במכסיקו, הכול זה כידוע, לא גרע מן הצבא הפרוסי מיכולתו הצבאית הרבה. מכמה בחינות דומה היה המצב אף ב-1914 — לאחר "רגיעה" של 43 שנים, למה מכוונים הדברים? לכך כי קיומו-בשלום, מזה יותר מ-100 שנים, של צבא-שביצרי איננו מעיד כלל על תכונות צבאיות, אדרבא, כמה מתכונותיו הלאומיות של החייל השביצרי ודאי שעושות אותו ל"חומר-צבאי" מעולה — איתן, ממושם ותקיף; ואילו מבחינת מבנהו וארגונו — אין כמוהו כמכיל לקחים שבביל צבא-מילואים מובהק, כצבא-ארגונו. מאן הענין הרב שבהסתכלות-הביקור של משלחת-חייל-הרגלים של צה"ל, אשר ביקרה בשביצריה בשלהי אשתקד, רשמם שמקצתם כלולים בסקירתו התמציתית של אלי"מ י. הרפז, כמוכן, שבעל-הסקירה יכול היה להתרכז רק בבחינות מסוימות של נושא נרחב זה, ואילו שורה של בחינות אחרות נשארו עוד "בעתודה", כנושאים לחיבורים נוספים — אשר יתכן וינתנו עוד מעל דפי "מערכות".

שנעזרו להפעלה מרוכזת, והעומדות במישרין לרשות המטה הכללי, מצויים מחסני-חירום מרכזיים; וכן, כמוכן, לחילות מקצועיים מסוימים יש מחסני-מלאי עיקריים. בדרך כלל, בכל מבנהו של צבא זה ניכר ומורגש כי זהו צבא הגנתי; והקו המכוון את כל תכנונו הוא קו ההגנה.

הכשרת מפקדים

ואשר לאופן הכשרת אנשי-הפיקוד: לאחר קורס-הטירונות, בן ארבעה חדשים בערך, בא חודש של קורס מפקדי-כיתות. כרגיל באה השתתפות החייל בקורס זה בהמשך לקורס-הטירונות, אך ישנם גם מקרים אחרים. אם ברצונו של מסיים קורס כזה להיות מפקד בפועל — הרי הוא צריך להדריך תחילה במחזור-טירונים במשך 4 חדשים. בדרך-כלל, בכל שלב ושלב של העליה בדרגי סולם-המש"קים, עובי-רים תחילה קורס — ואח"כ חייבים לשאת בפרקטיזמן מסוימים של שירות בהכשרת טירונים.

את הקצינים בוררים ומכשירים מבין המפקדים-שאינם-קצינים. קורס-הקצינים הרגיל נמשך כ-3 חדשים. המועמדים הולכים אליו בהתנדבות; ולאחר זאת חייבים הם לשמש כ-4 חדשים כמפקדי-מחלקות של טירונים. בדרגנו על משך-הזמן המוקדש לקורס הקצינים — יש לציין כי כונת קורס שביצרי זה הוא הכשרת קצין, ולא-דוקא מפקד-מחלקה. מלמדים בקורס כזה קצת טקטיקה ועוד נושאים אחרים. אך אין מסיימו מוסמך, ממילא, כמפקד-מחלקה. לשם כך עליו לעבור עוד התנסות שימושית, ולהשתתף במספר הכנות ואימוני-יחידה.

קצת יותר מורכבת הגה הכשרתו של מפקד-פלוגה. עליו לעבור שני קורסים, כל אחד בן חודש ימים. האחד הוא הקורס-הטקטי שבמסגרת "ביה"ס-לירי" (כפי שמכנים אותו בצבא שביצריה). אחרי זה עובר מפקד-הפלוגה המעותד את ה"קורס המרכזי", העוסק בראש-ובראשונה בנושאים טקטיים כלליים-יותר. רק לאחר זאת הולך הוא לפקד, כמפקד פלוגה, על יחידת טירונים למשך 4 חדשים.

סדר-הכשרתם של מפקדי גדודים דומה, ביסודו, לזה של מפקדי הפלוגות: — קורס כללי קצר, שנמשך חודש ימים — ואחרי זה הולך האיש לשרת 4 חדשים כמפקד גדוד ביחידות טירונים. ברם, מעל לרמת הכשרת מפקדי הגדודים ישנו בצבא השביצרי עוד קורס — בבית-הספר הצבאי שביצריה, קורס זה נועד לסגל הגבוה של הצבא; וכן משמש בית-

אופן ביצוע הדברים במסגרתו של צבא סדיר — לבין הנהוג בשביצריה. אף את עניני רישום כוח-האדם, וכל הקשור לתנועת כוח-האדם ממקום למקום, מסדרות ממשלות הקנטונים (אשר להן יש סמכויות מסוימות גם בעניני הגנה מרחבית ומקומית). בתוך היחידה גופה נתונה למעשה כל השליטה בידי ה"מפקדים" — והמפקד, כפי שכבר סופר, מחזיק בביתו את כרטיסית אנשי-היחידה וכל שאר "מכשירי ה"שליטה", ועובד עליהם ובאמצעותם בזמנו הפרטי. רק בדרג-הדיביוניה קיים כבר משדד דיביוני מסוים. יצוין כי המפקדים והמדריכים עובדים שם — ביחידות ובבסיסים — עבודה קשה מאד. מכנה ה"פיקוד שלהם דומה, בקוים הכלליים שלו, למקובל ברוב הצבאות; אך ישנם גם כמה דברים המיוחדים לשביצריה בלבד.

כך, למשל, באשר לציוני הדרגות — אין לך שם, להלכה, דרגות למעלה מזו של הקולונל. ניתן לומר כי זהו "צבא של קולונלים". אלא שבין הקולונלים עצמם ישנם שם בעלי דרגות שונות מאוד. יש "קולונל-דיביונר" — ואין זה רק תפקיד אלא גם דרגה — ובעצם זוהי, כמוכן, כבר דרגה "גנרלית". וכן ישנו "קולונל-מפקד-קורפוס" — בדומה לאוחס קצינים המפקדים בו בפועל על קורפוסים. ולמשל ראש-המטה הקבוע שבצבא זה הוא, כרגיל, בדרגה של "קולונל-מפקד קורפוס". אך ראש-המטה הכללי זה איננו תופס למעשה, בצבא השביצרי, מעמד של מצביא על הצבא (כמקובל בצבאות לא-מעטים — למשל בארה"ב או אף אצלנו) כי אם משמש, בימי-חירום, כראש-מטהו של המצביא. וזאת לזכור כי צבא-שביצריה — אין לו בימי שלום מצביא, ועד לעצם הכרות הגיוס-הכללי לא ידוע מי יבחר להיות המצביא; ואותו מצביא — הוא היחיד בכל צבא-שביצריה הנושא את התואר "גנרל".

וכן יצוין כי עניני מחסני-החירום נושאים אופי יותר מצומצם בצבא השביצרי, משום שהציוד ה"אישי הקל, וכן המדים והתגור, נמצאים בידי כל חייל וחייל בביתו. לפי התכנון האופרטיבי של הצבא, קבועה-מראש לכל יחידה גזרה מסוימת משלה; ובתוך המרחב של גזרה זו נמצאים מחסני היחידה, המוחזקים ע"י אזרחים. רק עבור יחידות מיוחדות,

אימון ירירי מציאותי.

בשימת לב לקטנות. נהוגה אדיבות ביחסים, ותמיד אומר מפקד לחייל: — "תודה" כאשר עושה הלז משהו בשבילו או לפי הוראתו. לאחר שהזכרתי את המשפט, מן הראוי לציין שבצבאם כמעט ואין בתי-סוהר — לכל היותר אולי חדרים-מעצר — והשיפוט, בעבירות פחות או יותר רציניות, הוא בדרך-כלל שיפוט אורח.

מובן מאליו כי העובדה שמרבים ביריחי לא היתה כשלעצמה, מספקת עדיין בשביל לשוות אופי מציאותי לאימונים ולתמרונים. ברור שבשביל כך דרושה גם גישה מהותית, טקטית מתאימה אל עריכת התרגיל או התמרון. מבחינה זו עומד הצבא השביצרי, לכאורה, בפני מצב לא-קל; שכן גישה כזו נקנית בראש-זיכרון כתוצאה מלקח מלחמות וקרבות — ואלה הלא חסרים לו מזה כמה דורות. אך עם זאת עלה בידי צבא זה להגיע לידי רמה לא-מבוטלת של תכליתיות באימוניו ותרגיליו. הם לומדים מן הצבאות מגוסיס-המלחמות, מנצלים לשם כך את ספרותם, את ההיסטוריה-הצבאית הנכתבת ע"י אלה, את תיאורי-הקרבות וזכרונות משתתפיהם. ניצול אינטנסיבי-במיוחד ניצלו הם את חומר-הלקח הצבאי הגרמני; דבר שעליו הקל, כמובן, דמיון הלשון לגבי רוב קציניו של צבא-שביצריה. אך הם לא דלגו גם על נסיונם וספרותם של צבאות אחרים. בין השאר,

הספר גם להכשרת קציני-המטה. במידה מסוימת ניתן לומר כי מוסד זה מקביל לבית-ספר-לפיקוד ולמטה. משך הקורס הרגיל שם — שנה אחת. להבהרת אופיה של מערכת הקורסים לאנשי-פיקוד, כדאי אולי עוד לציין כי "בית-הספר-לירי", אשר כבר הוזכר בפרשת הכשרת מפקדי הפלוגות, הנו בעצם מעין בית-ספר "לפיקוד-קרבי"; ומבחינת רבות מקביל הוא לבסיסי-אימון דומים הקיימים בצבאות שונים. קורס זה מהווה כאמור את חציו הראשון של נתיב הכשרת מפקדי-הפלוגה; שכן השאר נרכש על-ידו בעסקו בהדרכה. ישנו, כמובן, רוח-שנים מסוים בין שלב לשלב, בשלבי עליתו האפשריים של קצין. כך, אי-אפשר להגיע אל קורס מפקדי-פלוגות בטרם שתהיינה מאחרי הקצין 4 שנות שירות-פעיל. בדרך כלל, זוכים מפקדי-המחלקות ומפקדי-הפלוגות, בשרתם בבסיס-טירונים, ב-4 חדשי פיקוד; ואילו בחלקו של מפקד גדוד נופלים 4 שבועות בלבד — שכן ארבעת השבועות האחרונים של מחזור-טירונים בבסיס מוקדשים לתרגילי-שדה, ואז מתיצב מפקד הגדוד בראש הפעולה במישורין, כמפקד היחידה.

מציאותיות, משמעת, גישה-טקטית

הדבר אשר יש להדגיש במיוחד בדברנו על אורח-האימונים בצבא השביצרי, והוא שהשאר את הרושם הבולט ביותר אצל המבקרים הישראליים, מתבטא במגמה הכללית של השגת מציאותיות מכסימלית באימונים. ובתמרונים. וניתן לומר כי אמנם הגענו שם למידה רבה-מאוד של מציאותיות. דבר זה מושג בדרכים ובאמצעים שונים. אחד הבולטים שבהם — השימוש הרב באש חיה במהלכם של אימונים טקטיים — יותר מאשר ברוב הצבאות המוכרים לנו. ככל שדבר זה עלול להפתיענו, נוהגים השביצרים לעתים קרובות בפחות מגבלות-בטחון מכפי שמקובל ברוב הצבאות. אכן, ניתן לשער כי הגורם הראשי המאפשר להם לנהוג כך הוא המשמעת המורשתת השרויה בצבאם בכל.

המשטר הכללי של המשמעת אמנם איננו מחמיר אבל ישנו משטר — ובשעת הצורך ישנו גם משפט. היחס בין המפקדים לפקודים הוא מאוד אנושי, ולא מורגשים בו צדדים שליליים אפשריים של הקפדה על משמעת — אבל המשמעת עצמה היא, אפשר לומר, משמעת "יאקית": — בהקפדה, בהשתדלות,

שימוש רב עשו בלקחי מלחמת-קוריאה. נוהגים הם לבחור בקצין או שנים ולשלחם לביקור ממושך בצבא זה או אתר, למשך חדשים אחדים. גם התבוננותם של קצינים אלה באורח-האימונים של אותו צבא תורמת ודאי למקורות-היניקה של מערכת-האימונים בצבא השביצרי. אך החשוב ביותר הוא, שהם לוקחים מצבים טקטיים קונקרטיים, שאירעו במלחמות של התקופה האחרונה, ומסביב להם מגבשים הם תרגיל או מערכת-תרגילים — ואף בשעת ביצועם של אלה מרבים הם להסביר את חיוניות הלקח-הטקטי השאוב מנסיון-מלחמה זה של הזולת. מפתיע לעתים עד כמה מגיעים הם, ברגעים כאלה, לידי הזדהות עם נסיון זה שנמסר להם ע"י אחרים. וכאן, כאמור — אחד המפתחות העיקריים לתכליתיות בצבא מיליצ"י יוני זה, שלא ידע מלחמה מזה דורות.

כוננות

סוגיה בפני עצמה, בצבא מיליציוני כזה של שבי-צריה, היא פרשת הכוננות. אנשי-שביצריה טוענים שהם בכוננות גבוהה מאוד — ומקובל שזוהי "כוננות 4 שעות". קיימת בצבא (דהיינו — באוכלוסיה ה-מאורגנת ארגון-מיליציוני) מערכת קריאה פנימית. האזעקה מבוצעת בעיקר באמצעות טלפון או רצים. לא בכל המקרים מגייס המפקד את אנשיו, ובכמה מקרים ומצבים מתבצע הדבר ע"י הקנטונים. על הכוננות וההתגייסות מקילה ודאי העובדה של הש-תייכות קבועה וממושכת של האנשים ליחידותיהם. אין מעבירים שום איש מיחידה ליחידה כל זמן שהוא יושב בקנטון הקודם שלו; ואין אדם עובר שם מקנטון לקנטון מהר כל-כך. הבעיה של תנועה מת-מדת של כוח-האדם בין חלקי המדינה כמעט ואינה מצויה שם. קל הרבה-יותר למפקד לגייס את אנשיו כאשר הם גרים כולם באותה עיר או עירה. כפי שכבר הוזכר, מצוי אצל החייל, בביתו, כל ציודו האישי. מותר לו להשתמש בציוד זה (המדובר הוא בלבוש ובמגעל), אלא שהלו חייב להיות תמיד במצב תקין לפעולה, כאשר מתיצב האיש לאימונים — בודקים את מצב ציודו. כל שאר הציוד נמצא במחסן היחידה.

בעית האספקה איננה חריפה בצבא זה. נהוג בו "לחיות על השטח" כמעט בלבד — אך כמוכן שלא במובן השלילי הידוע של ביטוי זה. אלא שרוב הרכישות של היחידות מתבצעות במקום, ומקורות-

האספקה לכך מצויים בסביבתן הקרובה; וכך גם בימי-שלום. אין להם בעיות מסובכות בענין השגת שמיכות ועוד ציוד כגון-דא; לכך ישנם מצבורי-אספקה, המפורזים במדינה. עם זאת, יש להם גם אספקה צבאית, שהוכנה במיוחד לצרכיו המיוחדים של הצבא; — כך, מנות-הקרב של השביצרים הן מן הטובות שבעולם — אך אין הם משתמשים בהן אלא במקרים בודדים. בדרך-כלל, בימי שלום, חיה כל יחידה, בשעת אימוניה, לפי "תקציב". יש לה ספקים אזרחיים אשר לפי לוח-המוון המחייב ממצאים ליחידה את הדרוש; וביתרת-התקציב ש-נשאר בידיה רוכשת לה היחידה את הדברים שבהם היא רוצה.

בדרך-כלל מתוכנן הכל בצבא לגיוס-כולל של כל מערך-המלחמה שלו. ארגונו של הפוטנציאל-האזרחי שונה כמוכן בשביצריה מזה שברוב הארצות האחרות. אך עם זה מחפשים עדיין דרכים נוספות לניצול פוטנציאל זה. יש לצבא רכב צבאי במחסניו; אך חלק מרכב-התובלה עודנו רכב כרכרות-סוטים, שכן התקציב לא הספיק עדיין למיכון גמור. סוגים מסוימים של הרכב האזרחי רשומים, לצורך הפעלה

האזרח מתיצב עם רובהו לגיוס הכללי.

גדנ"ע שביצרי במחנה לילה.

בעת תקופת השירות מקבלים החיילים משכורת המספקת את דרישות משפחותיהם, בין שזו באה ממקורות השלטון ובין מן המפעלים וממקומות העבודה.

קיימות בצבא השביצרי תזמורות נאות — ואף גורם זה חשוב בטיפוח ההרגשה הכללית בצבא, ואוירת-האהדה בעם. תזמורות אלו יודעות לנגן יפה שירי-לכת. בבקרנו בגלארוס, בבסיס אימון-הטירונים («אסכולת הטירונים», כביטוי השביצרי) של ציריך, שמענו תזמורת טובה מאוד. מנהלי התזמורות הם אורחים הנמצאים בשירות ממשלתי.

אפשר לומר שבדרך-כלל זהו צבא בעל הלך-רוח רומנטי מאוד (אולי כפיצוי-מה על המעשיות היומיומיות של החיים האורחיים הרגילים). החיילים בעלי הווי פנימי משלהם, מרבים בשירה, וכנראה מקיימים גם יחסים טובים למדי בין איש לחברו, באימונים אוכלת כל היחידה יחד, אך החיילים הפשוטים מבלים את רוב היום בשדה ורק בערב חוזרים לישון אל מקום-החניה וסועדים את ארוחת-הערב המשותפת.

בשעת מלחמה, אך האפשרויות לכך מוגבלות במידת-מה, יצוין, כי לא רבים הם הג'יפים שהנך רואה בשביצריה. כלכלת הארץ הנה חופשית מאוד, ואי-אפשר להכון את האורחים לקניית אותם סוגי-רכב שהשלטונות מעונינים בהם — ועל כן לא מצוי אולי בסיס רחב של רכב ארבע-על-ארבע, שעליו אפשר יהיה להשתית יחידות-רכב מגויסות, שתהיינה מוכשרות לפעול בשדה.

הרוח והאוידה

אחד החשובים בגורמים שבנו ובונים את צבא-שביצריה הוא גורם-הרוח — אותה רוח-צבאית השרויה בעם זה. השביצרים אוהבים את צבאם. יתכן כי מעטים הם בעם זה הממחישים לעצמם בפועל מלחמה מהי — אך הם שומעים ולומדים, ובודאי יש להם מושג.

אין שם משתמטים משירות-צבאי. אמנם, באימונים עובדים שם קשה — אבל עם זאת יש ביציאה לאימורים נים בשביל השביצרי הממוצע גם משום קצת-נופש.

סמלים וסמלים

אחד הביטויים והסמלים העיקריים הן להתמכרות צבאית מיליציה למסורתו ולסמליו והן לפעילות העצמית של חייליו ומפקדיו היא אגודת הסמלים השביצרית. מלאכתה מודרכת ומבוצעת, כאחד, במידה רבה ע"י עתונה: "החייל השביצרי".

שליש-סמל ארנסט מקלי, מיסדו של העתון (מאז 1925), היה נשיא האגודה, 1926—1931; ומזכירה הכללי ב" 1931—1947. נראה כי אף זה מסמלי ההתמדה להתמכרות לפעילות העצמית המציינים שכבה זו בצבא-שביצריה.

בעית הקשר עם המשפחות איננה חריפה בצבא זה, כי המחנות הם בדרך-כלל בסמוך למקומות הישוב שבהם מתגוררות המשפחות; ואין החיילים הנמצאים בשירות מרבים שם כל-כך בנסיעות הביתה (דבר, שגם קוצר זמן השירות ודאי מסייע לו). וכן אין מרבים לראות רכב צבאי מסייע אנשי-צבא, ואף לא קצינים. יצוין כי קצינים וחיילים, גם בנסיעות בתפקיד, מרבים להשתמש ברכבות — שבשביצריה הנן נוחות ומהירות.

על כמה צדדים ארגוניים ומקצועיים במבנהו ו-אימונו של הצבא השביצרי — ואולי במיוחד על ענין הירי — מוטב אולי ליחד את הדיבור בהודמנות בפני עצמה.

ישנם בשביצריה חוגי-נוער טרום-צבאיים העוסקים בעיקר במקצועות צבאיים שונים, ויש לדבר השפעה ניכרת על הנוער; כתוצאה, כאשר בא לאחר-זאת האיש אל הצבא — מכוונים אותו למקצוע בו התחיל להתמחות, ומשתדלים לתת לו את השלמת-הידיעות הדרושה.

יפעילות זו בנוער מתנהלת בהתנדבות, אם כי מבחינה ארגונית כללית הצבא מפקח עליה ונותן מידת-מה של עזרה.

אחוז ניכר מבין הנוערים הפעילים בחוגי-השתלמות כאלה גוטים אה"כ להיות קצינים — והדבר מקל על פתרון בעית השגת מתנדבים לקצונה. לעומת זאת ישנם לעתים קששים ידועים בהבטחת המספר הדרוש של סמלים.

אין הצבא מרבה בדרך-כלל לגור באוהלים. ב-קורס-הקצינים או שיוצאים לשדות וחונים חנית-שדה, או שמשתכנים בבתי-מלון; ובנומה לכך — גם באימוני היחידות. בהרים, בשעת שהייה בכפרים, אנב תרגילי-הררי, מצויות כרגיל רפתות ומחלבות גדולות, שבקיץ הן ריקות — כי או עולים העורים לאחו שבהרים גבוהים ורק בחורף יורדים הם לעמקים — ובמבנים כאלה משכנים לעתים קרובות את החיילים.

כשמדברים על הכשרה, וביחוד הכשרת-קצינים, בצבא שביצריה — יש לזכור כי נהוגות בו ארבע שפות. בשלוש מהן — גרמנית, צרפתית ואיטלית — חייבת להופיע, במהדורות מיוחדות-לכך, כל ספרות-ההדרכה הצבאית. נוסף על כך יש קנטון אחד (בפינתה המזרחית של שביצריה) אשר שם מדברים בלשון מקומית, שאינה מצויה בשום מקום אחר, הלשון ה"רטורומנית". משום סיבות אלו, יש הכרח גם בשני קורסים, לפחות, לקצינים. עם זאת הלשון הנפוצה ביותר, שכמעט כולם מבינים אותה, הנה הגרמנית.